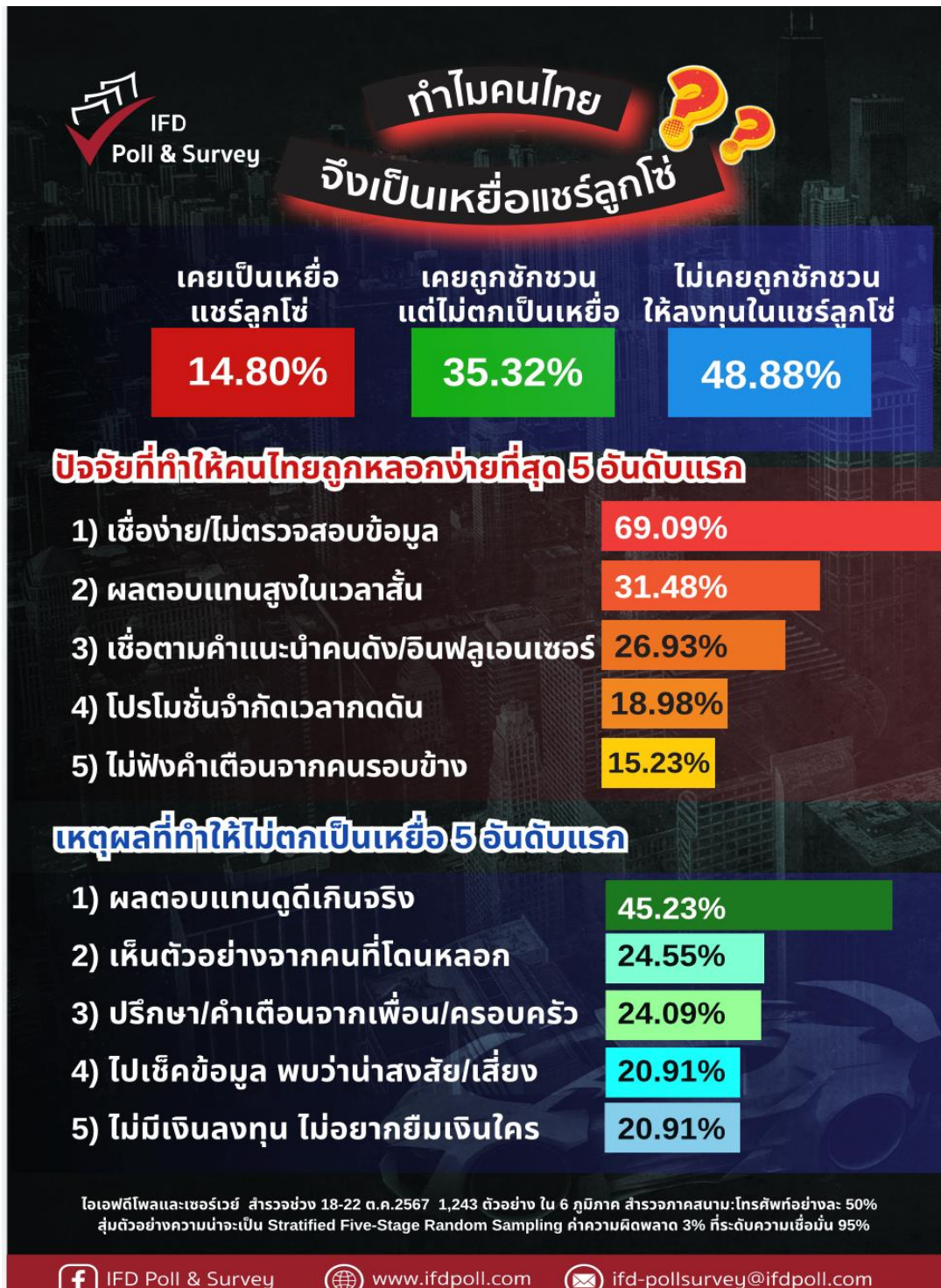

ไอเอฟดีโพลและเซอร์เวย์ สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD) สำรวจความเห็นประชาชนไทยตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เรื่อง “ทำไมคนไทยจึงเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่?” จำนวน 1,243 ตัวอย่าง สำรวจช่วง 18-22 ตุลาคม 2567 ใน 6 ภูมิภาค ด้วยวิธีสำรวจภาคสนามและโทรศัพท์อย่างละ 50% สุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น Stratified Five-Stage Random Sampling ค่าความผิดพลาด 3% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากผลไอเอฟดีโพลชี้ว่า

สรุปบทเรียนการเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

- 1) **ขาดความรู้ด้านการลงทุน:** ประชาชนยังไม่เข้าใจการลงทุนและความเสี่ยง ขาดการตรวจสอบข้อมูลก่อนตัดสินใจ
- 2) **ความโลภและความต้องการรวยเร็ว:** แรงจูงใจจากผลตอบแทนสูงในระยะเวลานั้น ทำให้ละเลยความเสี่ยง และคนบางกลุ่มเต็มใจที่จะเสี่ยง โดยไม่คำนึงถึงความเป็นไปได้ของการถูกหลอกหลวง
- 3) **เชื่อคนดัง/อินฟลูเอนเซอร์:** เชื่อในคำแนะนำของคนดัง โดยไม่คิดวิพากษ์วิจารณ์ เป็นช่องทางให้ถูกหลอกหลวงได้
- 4) **แรงกดดันทางเศรษฐกิจ:** ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ผู้คนอยู่ในสถานการณ์ความเสี่ยง การขาดทางเลือกและโอกาสทางการเงิน โดยเฉพาะช่วงแพร่ระบาดโควิด-19 ทำให้คนหาช่องทางลงทุน อาชีพเสริม จึงตกเป็นเหยื่อ
- 5) **การควบคุมและกำกับที่ไม่เข้มงวด:** หน่วยงานภาครัฐขาดการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ถอดบทเรียนจากกรณีแชร์ลูกโซ่ จากเพจ Dr.Kriengsak Chareonwongsak เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจขายตรงกับสังคมไทย : ถอดบทเรียนจากปรากฏการณ์ The Icon (More Dan Live) 24 ตุลาคม 2567 ดังนี้

- 1) **พัฒนาความรู้และทักษะการลงทุน** ที่ไม่ใช่แค่ความรู้ทางการเงิน พัฒนาให้ประชาชนตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์และวิพากษ์เกี่ยวกับการลงทุน การบริหารจัดการความเสี่ยง และการตระหนักถึงสัญญาณเตือนการฉ้อโกง
- 2) **คนดัง/อินฟลูเอนเซอร์ดำเนินกิจการอย่างรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดี** ศ.ดร.เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ กล่าวว่า คนดัง/อินฟลูเอนเซอร์เป็น "บ้านหลังที่สาม" มีอิทธิพลต่อความคิด/พฤติกรรมผู้ติดตาม จึงควรทำกิจการ/เข้าร่วมกิจการที่ไม่หลอกหลวง เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ โปร่งใส และมีส่วนพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
- 3) **ทำดัชนีวัดสภาพใกล้การเป็นแชร์ลูกโซ่** ให้เป็นตัววัดหรือพยากรณ์ว่าจะเข้าใกล้การเป็นธุรกิจแชร์ลูกโซ่ขนาดไหน และเมื่อไหร่ เช่น อาจมีการจัดอันดับองค์กรธุรกิจเป็นระดับ A B C D และนำเสนอข้อมูลแบบเรียลไทม์ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เพื่อหน่วยงานรัฐจะติดตามเฝ้าระวังและตรวจสอบได้ ไม่ใช่เกิดปัญหาแล้วค่อยไปตามแก้
- 4) **กำหนดกฎระเบียบ ข้อกำหนดที่ทันสมัยและบังคับใช้อย่างเข้มงวด** ศึกษาจากองค์กรต่างประเทศว่ามีแนวทางดำเนินการทางกฎหมายอย่างไร มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพ พัฒนากฎระเบียบ/กฎหมายใหม่ร่วมสมัย เช่น กำหนดบทลงโทษที่สมสัดส่วนกับความเสียหาย ผลตอบแทนที่จ่ายให้ผู้จัดจำหน่ายอย่างน้อย 2 ใน 3 ต้องมาจากยอดขายปลีกที่ตรวจสอบได้ และมีผู้ตรวจสอบอิสระเข้าตรวจสอบการดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง 7 ปี ฯลฯ และบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด
- 5) **เสริมสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ด้านการลงทุน** เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อลงทุน เช่น
 - **สร้าง platform เพื่อรวมตัว รวมพลังสำหรับตรวจสอบธุรกิจเครือข่ายอื่น ๆ** เป็นช่องทางปรึกษานักการเงิน/ผู้มีประสบการณ์ก่อนการลงทุน ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่กำลังพิจารณาการลงทุน เพื่อให้ประชาชนมีที่พึ่งพาทางการเงินที่มั่นคงและน่าเชื่อถือ มาให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนความเห็น
 - **สร้างวัฒนธรรมการถามและตรวจสอบ:** ประชาชนควรได้รับการสนับสนุนให้ตั้งคำถามและสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโอกาสการลงทุนกับคนรอบข้าง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทและการลงทุนต่างๆ รวมถึงการรับคำเตือนจากคนที่มีประสบการณ์หรือความรู้ด้านการเงิน

- ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและเพื่อน: สังคมไทยควรส่งเสริมการเปิดกว้างในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการลงทุนภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนฝูง เพื่อลดการตัดสินใจที่รีบร้อนหรือเสี่ยงเกินไป

ลักษณะทางประชากรและภูมิภาค

- เพศ 43.52% เป็นเพศชาย 51.97% เพศหญิง 4.10% เพศทางเลือก และ 0.04% ไม่ประสงค์จะระบุ
 - อายุ 11.37% อายุ 15-25 ปี 22.37% อายุ 26-35 ปี 22.20% อายุ 36-45 ปี 21.16 % อายุ 46-59 ปี และ 18.91% ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
 - ระดับการศึกษา 7.40% ประถมศึกษา/ต่ำกว่า 40.06% มัธยมศึกษา/ปวช. 20.92% ปวส./อนุปริญญา
1. 28.48% ปริญญาตรี และ 3.14% สูงกว่าปริญญาตรี
- อาชีพ 6.60% ข้าราชการ/ลูกจ้าง/รัฐวิสาหกิจ 19.31% พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน 17.86% ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 9.49% ช่วยธุรกิจ/งานครอบครัว 16.65% รับจ้างทั่วไป 9.17% แม่บ้าน/พอบ้าน/เกษียณ 14.08% นักเรียน/นักศึกษา และ 6.84%ว่างงาน
 - ภูมิภาค 14.32% อยู่ใน กทม.และปริมณฑล 18.91% ภาคเหนือ 15.61% ภาคกลาง 7.88% ภาคตะวันออก 29.93% ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 13.35% ภาคใต้

อ่านเพิ่มเติมได้ใน _FB: IFD Poll & Survey_ www.ifdpoll.com, <https://ifd.or.th>
E-mail:ifd-pollsurvey@ifdpoll.com, 065-567-2266 คุณจตุรรัตน์ ผู้ประสานงาน

ไอเอฟดีโพลและเซอร์เวย์ สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD) สำรวจความเห็นประชาชนไทยตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เรื่อง “ทำไมคนไทยจึงเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่?” จำนวน 1,243 ตัวอย่าง สำรวจช่วง 18-22 ตุลาคม 2567 ใน 6 ภูมิภาค ด้วยวิธีสำรวจภาคสนามและโทรศัพท์อย่างละ 50% สุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น Stratified Five-Stage Random Sampling ค่าความผิดพลาด 3% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ผลจากการสำรวจ
1. เคยถูกหลอกให้ต้องลงทุนแบบหลอกหลวง/แชร์ลูกโซ่ หรือไม่?

คำถาม	ร้อยละ
1) เคยเป็นเหยื่อการลงทุนแบบแชร์ลูกโซ่	14.80
2) เคยถูกชักชวน แต่ไม่ตกเป็นเหยื่อ	35.32
3) ไม่เคยถูกชักชวนให้ลงทุนแบบแชร์ลูกโซ่ (ทั้งที่เป็นการชักชวนผ่านบุคคลหรือสื่อต่าง ๆ)	49.88
รวม	100.00

2. มีคนในครอบครัว/เพื่อน/คนรู้จักเคยถูกหลอกลงทุน หรือไม่

คำถาม	ร้อยละ
มีคนในครอบครัว/เพื่อน/คนรู้จัก เคยถูกหลอก	39.18

3. ท่านคิดว่า อะไรที่ทำให้ตัวท่านหรือคนที่ท่านรู้จักถูกหลอกลงทุนได้? (เลือกตอบ 2 ข้อ)

คำถาม	ร้อยละ
1) ใช้ง่าย โดยไม่ตรวจสอบข้อมูล	69.09
2) โลก เพราะอยากได้ผลตอบแทนสูง ในเวลาสั้น	31.48
3) เชื่อตามที่คนดัง/อินฟลูเอนเซอร์แนะนำ	26.93
4) โดนโปรโมชันจำกัดเวลาคัดดัน รีบตัดสินใจ	18.98
5) ไม่ฟังคำเตือนจากคนรอบข้าง	15.23
6) ไม่มีความรู้เรื่องกฎหมาย กฎระเบียบ เกี่ยวกับการลงทุนต่าง ๆ	14.66

4. เคยถูกชักชวน แต่ไม่ตกเป็นเหยื่อ เพราะอะไร? (เลือกตอบ 2 ข้อ)

คำถาม	ร้อยละ
1) ผลตอบแทนดูดีเกินจริง ไม่น่าเชื่อถือ	45.23
2) เคยเห็นตัวอย่างจากคนอื่นที่เคยโดนหลอก	24.55
3) ปรีกษาและคำเตือนจากเพื่อน/ครอบครัว	24.09
4) ไปเช็คข้อมูล แล้วพบว่ามีความเสี่ยง/น่าสงสัย	20.91
5) ไม่มีเงินลงทุน และไม่อยากยืมเงินใคร	20.91
6) ไม่ชอบตัดสินใจลงทุนแบบเร่งด่วน/ถูกกดดัน	17.27
7) มีความรู้เกี่ยวกับการหลอกลวงประเภทนี้มาก่อน	15.68
8) กลัวสูญเสียเงินลงทุน/กระทบการเงินส่วนตัว	15.45
9) อื่น ๆ ได้แก่ ไม่สนใจลงทุนลักษณะนี้, เลือกลงทุนในแพลตฟอร์มที่น่าเชื่อถืออื่น	7.05

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้ คือ กลุ่มที่เคยถูกชักชวน แต่ไม่ตกเป็นเหยื่อ

5. เพศ

เพศ	ร้อยละ
1) ชาย	43.52
2) หญิง	51.97
3) เพศทางเลือก	4.10
4) ไม่ประสงค์ระบุ	0.40
รวม	100.00

6. อายุ

ช่วงอายุ	ร้อยละ
1) 18-25 ปี	15.37
2) 26-35 ปี	22.37
3) 36-45 ปี	22.20
4) 46-59 ปี	21.16
5) ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	18.91
รวม	100.00

7. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ร้อยละ
1) ประถม/ต่ำกว่า	7.40
2) มัธยม/ปวช.	40.06
3) อนุปริญญา/ปวส.	20.92
4) ป.ตรี	28.48
5) สูงกว่า ป.ตรี	3.14
รวม	100.00

8. อาชีพ

อาชีพ	ร้อยละ
1) ข้าราชการ/ลูกจ้าง/รัฐวิสาหกิจ	6.60
2) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	19.31
3) ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	17.86
4) ช่วยธุรกิจ/งานครอบครัว	9.49
5) รับจ้างทั่วไป	16.65
6) แม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ	9.17
7) นักเรียน/นักศึกษา	14.08
8)ว่างงาน	6.84
รวม	100.00

9. ภูมิภาค

ภูมิภาค	ร้อยละ
กรุงเทพฯและปริมณฑล	14.32
ภาคกลาง	15.61
ภาคตะวันออก	7.88
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29.93
ภาคใต้	13.35
ภาคเหนือ	18.91
รวม	100.00